

דו"ח מצב רצועת עזה

10 באוקטובר 2006

מספר הנפגעים הפלסטינים ממשיך לרשום גידול, וכך גם הגבלות התנועה, שלושה חודשים מאז תחילת מה שמכונה מבצע "גשמי קיץ"

מבצע "גשמי קיץ" של צה"ל ממשיך ברצועת עזה זה החודש השלישי ברציפות. המשך פעילות צה"ל, לצד המשך הגבלות התנועה על הפלסטינים ביציאה ובכניסה לרצועת עזה, ומצב הבטחון הפנימי הנפיץ, גובים מחיר כבד מהאוכלוסייה הפלסטינית. מתאם סיוע החירום מטעם האו"ם, יאן אנגלנד, השווה לאחרונה את רצועת עזה לפצצת זמן מתקתקת, וקרא לנקיטת פעולה מיידית בחזית ההומאניטרית, הפוליטית והכלכלית.

התפתחויות עיקריות

- **מאתיים חמישים ושישה פלסטינים, (256) בהם שישים (6) ילדים, נהרגו בעימות המתמשך מאז ה-28 ביוני, מועד תחילת המבצע. כמו-כן, 848 פלסטינים נפצעו. מדובר בעלייה משמעותית ביותר לעומת המחצית הראשונה של שנת 2006 - בששת החודשים הראשונים נהרגו 109 פלסטינים, ו-255 נפצעו.**
- **שני חיילי צה"ל נהרגו ו-31 ישראלים נפצעו, מתוכם 15 בירי רקטות קסאם ששיגרו לוחמים פלסטינים לעבר ישראל. כ-465 רקטות שוגרו על-ידי פלסטינים לעבר ישראל מאז תחילת המבצע.**
- **חיל האוויר ירה יותר מ-300 טילים בתקיפות אוויר שביצע מאז תחילת המבצע. יצוין שבאופן כללי חלה הפחתה במספר תקיפות האוויר והקרקע שביצע צה"ל מאז פורסם הדו"ח האחרון של OCHA באוגוסט 2006.**
- **יותר מ-150 מבנים פלסטינים, בהם בתי מגורים, מבני תעשייה וחממות, נהרסו, וכ-170 ספגו פגיעות מתחילת המבצע. מה-31 באוגוסט, 1,438 דונמים של אדמה חקלאית שוטחו ונהרסו. UNDP מעריך את אומדן הנזק הכללי בחודשיים הראשונים של המבצע בכ-46 מיליון דולרים, בענפי הכלכלה העיקריים.**
- **התשתיות האזרחיות שנהרסו, ובכלל זה תחנת הכוח של עזה שהופצה והוצאה מכלל פעולה וטרם תוקנה, למרות הגעתם של חלקי החילוף. ישראל ממשיכה**

לספק לעזה זרם חשמל ואולם מדובר באספקת חשמל למשך 6-8 שעות ביום. העיר רפיח שעל גבול מצריים חוברה לתשתית החשמל המצרית, ומקבלת אספקת חשמל מלאה 24 שעות ביממה.

- תנועת הפלסטינים ממשיכה לסבול מהגבלות חמורות, מעבר ארז נותר סגור לתנועת עובדים וסחורות, ומעבר רפיח נותר סגור לתנועה רגילה. מאז ה-25 ביוני מונע צה"ל באמצעים צבאיים גישת דייגים פלסטינים למי הדיג הסמוכים לחופי הרצועה. כ-3,000 דייגים מורשים איבדו כך את מקור הכנסתם.
- האלימות הפנים-פלסטינית הסלימה בשבועות האחרונים באורח דרמטי. מאז תחילת המבצע הצבאי, נהרגו בעימותים הפנימיים 64 פלסטינים ו-363 נוספים נפצעו בהתנגשויות בין כוחות הביטחון היריבים של הפת"ח והחמס.
- השביתה הכללית של עובדי הרשות הפלסטינית איננה ניכרת בעזה כפי שהיא ניכרת בגדה המערבית, והיא משפיעה על כחמישה אחוזים בלבד מהפעילות של הרשות בעזה.

מבצעים צבאיים:

- הפשיטות הקרקעיות של צה"ל לשטח רצועת עזה נמשכו, והן הורגשו במיוחד בעיירה בית חאנון שבצפון הרצועה, ואזור שדה התעופה (דהאנייה) המושבת של העיר עזה. במהלך הפשיטות נהרסו קרקעות חקלאיות ומבנים פלסטינים. כך לדוגמה, במהלך מבצע שנמשך שלושה ימים במזרח חאן-יונס, נהרסו 200 דונם מטעי זיתים וקרקע חקלאית.
- בפשיטה צבאית שנמשכה בין ה-25 ל-30 באוגוסט ושבחה פעלו טנקים וبولדוזרים של צה"ל בגיבוי מסוקי חיל האוויר, חדרו הכוחות לשכונת אל-שג'עיה שבעיר עזה, לא רחוק ממעבר קרני. הפלסטינים דיווחו על 20 הרוגים בפשיטה הזו, לצד נזק נרחב שנגרם לבתים, כבישים ותשתיות.
- צה"ל המשיך בהפגזות הארטילריות ובתקיפות מן האוויר על בתים של חמושים פלסטינים. מאז ה-24 באוגוסט ירה צה"ל 508 פגזי ארטילריה, וזאת בהשוואה ל-185 פגזים שנורו בין ה-1 באוגוסט ועד ה-24 באוגוסט. חיל האוויר המשיך במדיניות "האזרה הטלפונית" בה הוא נוקט, במסגרתה ניתנות למשפחות פלסטיניות אזהרות טלפוניות לפני תקיפה אווירית של בתיהם. כתוצאה מכך שכונות שלמות פונו פעם אחר פעם מתושביהן, שנמלטו בבהלה וזנחו מאחור את רכושם. בחלק מהמקרים לא בוצעה כל תקיפה.
- מאז ה-24 באוגוסט, נורו 82 רקטות קסאם מתוצרת מקומית משטח רצועת עזה לעבר שדרות, אשקלון ומערב הנגב, והממוצע היומי עומד על כשתי רקטות ביום.

נרשמה ירידה במספר הרקטות שנורו בחודש בספטמבר, אך בשבוע האחרון נרשמה שוב עליה. שני אזרחים ישראלים, חייל צה"ל ושתי ילדות פלסטיניות, תלמידות בית ספר, נפצעו כתוצאה מירי רקטות הקסאם.

המעברים וחופש התנועה במקרים הומאניטאריים

ההגבלות הנמשכות על תנועת פלסטינים הוסיפו לתרום להחמרת המצב ברצועת עזה, על-ידי פגיעה בגישה לפרנסה ולחינוך, ויצירת אקלים של חוסר יציבות. עד לחודש יוני 2006 נרשם שיפור יחסי בסוגיית חופש התנועה של הפלסטינים כפי שנמדד לפי המדדים שנקבעו בהסכמי הגישה והמעבר (הסכמי ה-AMA), ואולם, מאז נפילתו בשבי של החייל הישראלי ב-25 ביוני ופתיחת מבצע "גשמי קיץ" ב-28 ביוני חלה החמרה נוספת בהגבלות התנועה המוטלות על האוכלוסייה.

• **מעבר ארז נותר סגור למעבר פועלים וסוחרים מאז ה-12 במאס, בתחילת** שנת 2006 עברו בו מדי יום 2,500-3,000 פועלים וסוחרים שביקשו להגיע למקומות העבודה והפרנסה שלהם.

• **מעבר רפיח נסגר לתנועה רגילה ב-25 ליוני ומאז היה המעבר פתוח 12 ימים בלבד (13%) לתנועה מוגבלת, בכל יום בו הוא היה פתוח עברו דרכו בממוצע 1,450 נוסעים.**

• **במעבר קרני חזרה הפעילות במהלך חודש ספטמבר לרמתה מלפני מבצע "גשמי קיץ", ומאז ה-3 בספטמבר המעבר פועל בדרך שגרה ואולם הוא מופעל רק במשך 45 אחוזים מהזמן בו הוא אמור לפעול. בתוך כך, מספר המשאיות המייצאות סחורה נותר עדיין הרבה מתחת לכמות עליה סוכם בהסכם המעברים (AMA) שעמדה על 150 מטענים ביום עד סוף 2005, ו-400 מטענים עד סוף 2006. מאז האחד בספטמבר 2006 עוברות במעבר מדי יום 16 משאיות יצוא בממוצע, כ-11% מכמות היעד המינימאלית.**

• **במהלך כל חודש ספטמבר היה מעבר קרני סגור למעבר מכולות, לצורך ביצוע עבודות תחזוקה. בעקבות תיאום שנערך עם צה"ל, בין התאריכים 13-15 לספטמבר, נכנסו לרצועה 91 מכולות דרך מעבר סופה. היצוא המתוכנן של מיכליות ריקות דרך מעבר קרני נמנע מסיבות ביטחוניות ולוגיסטיות. נכון ל-26 בספטמבר נותרו ברצועת עזה 184 מיכליות ריקות. (כל יום של השבתת המיכליות עולה כסף רב).**

• **במהלך חודש ספטמבר מעבר סופה ומעבר כרם שלום היו פתוחים, אולם לא בצורה עקבית. ורציפה. מעבר סופה הוא המעבר המרכזי דרכו עובר, ים מני**

תערובת, אך הוא היה פתוח ליבוא תערובת רק ב-11 מתוך 25 ימי עבודה מתוכננים (44% מימי העבודה).

חשמל:

- שלושה שנאים יובאו לעזה ממצריים לצורך תיקון תחנת הכוח המקומית. חברת החשמל של עזה הצהירה כי שניים מהם כבר הותקנו, והתקנת השלישי מתבצעת בימים אלה. שני שנאים נוספים הגיעו לעזה בארבעה באוקטובר, ושנים נוספים אמורים להגיע ב-16 באוקטובר. על פי ההערכות ידרשו כשלושה-ארבעה שבועות להתקינם ולהכשירם לצורך ייצור 60 מגוואט חשמל. בשילוב אספקת החשמל בעזה לסדירה בהיקף של 100 אחוזים. מאז ה-28 ביוני סובלת רצועת עזה ממחסור בחשמל בעקבות התקפה של חיל האוויר על תחנת החשמל המקומית.
- בשלב זה, זרם החשמל אותו מספקת ישראל, כ-57 אחוזים מתצרוכת החשמל היומית, מתחלק בין 1.4 מיליון תושבים ברצועה. התושבים מקבלים מדי יום אספקת חשמל במשך 6-8 שעות בלבד.
- המחסור בחשמל אילץ את אונר"א להסתמך על גנראטורים ודלק כדי להמשיך בפעילות. מאז ה-28 ביוני נאלץ אונר"א להוציא 100 אלף דולר עודפים בחודש על הוצאות דלק.

מים וסניטציה

- מי השתייה קיימים בכמות מספקת אך הקושי העיקרי מתעורר בחלוקת המים לאוכלוסיה וזאת בעקבות המחסור בחשמל. המחסור בזמינות החשמל מפריע לשאיבת המים. בנוסף לכך צינורות מים רבים נפגעים כתוצאה מפגיעתם של כלי רכב משוריינים של צה"ל העוברים עליהם ובסמוך להם.
- הסניטציה תלויה עדיין בפעילותם של ארגונים הומאניטאריים אשר ככלל מתפקדים היטב בתוך מחנות הפליטים אך בפחות יעילות במקומות אחרים.
- תוכנית החירום למים וסניטציה (EWAS) שמושמת בשטח על-ידי ארגון הסיוע ANERA, מבצעת תיקוני חירום בכל הקשור למים וסניטציה ברצועת עזה. הארגון השלים תיקוני חירום במערכת המים והביוב ב-עבסאן אל-כבירה שבנפת חאן יונס. התוכנית, בעלות של כ-11,215 דולר, שיקמה את מערכת המים והביוב שבשימושם של כ-3,000 תושבים, ויצרה 57 ימי עבודה לתושבים מקומיים עקב העסקת קבלנים מקומיים לביצוע העבודות. שלושה פרויקטים

בעלות משוערת של כ-225,000 דולר יתמקדו בתיקוני מערכות מים וביוב ב-ואדי אל-סקה, אל-מע'אזי, ובית לאהייה. עם השלמתם הם יספקו מערכת מי שתיה ומערכת ביוב לכ-24 אלף תושבים באזורים האמורים.

- UNDP התחייב להעביר 80 אלף דולר לרכישת חלקי חילוף הדרושים למתקן המים העירוני CMWU שדיווח על מחסור כללי בחלקי חילוף בעקבות סגירת מעבר קרני.
- ארגון הצלב האדום הבינלאומי - ICRC - רכש 14 גנראטורים בגדלים שונים לשימוש בתחום המים והביוב בהתבסס על הערכת צרכים ע"י חברת המים הפלסטינית, CMWU.
- ארגון אונר"א מבצע חלוקה רביעית של דלק שנועד לכלי רכב ולמתקנים המטפלים בסילוק אשפה מוצקה ברצועת עזה.
- הושלמה בניית בריכת ניקוז לצורכי חירום במפעל הגדול לטיפול במי שופכין שבבית לאהייה. השלמת הבריכה התאפשרה הודות לתיאום בין צה"ל, הקבלנים הרלבנטיים, וסוכנות OCHA. מי ביוב יוזרמו לבריכת החלחול החדשה כדי להקל על העומס הקריטי שהתפתח באתר המקורי. מדובר באמצעי זמני בלבד שיוכל לספק קיבולת ביוב נוספת רק עד אפריל 2007.

דלק:

- מסוף הדלק בנחל עוז נותר פתוח חלקית ליבוא דלק. מחלוקת בין הרשות הפלסטינית לספקית הדלק העיקרית שלה בישראל הפריעה זמנית ליבוא, אך המחלוקת יושבה.
- ברצועת עזה יש בנמצא דלק לגנראטורים, אולם המחסור באספקת חשמל מוסיף להיות נושא מדאיג. בכל בתי החולים נמצא מלאי חירום של דלק עבור 4-7 שבועות, בקליניקות השייכות למשרד הבריאות הפלסטיני נמצא מלאי חירום המספיק לשבוע-שבועיים בלבד.
- במהלך חודש ספטמבר סופקו 922,426 ליטרים של דלק לרצועה באמצעות מנגנון (המימון) הבינלאומי הזמני (TIM).

בריאות:

- שביתת עובדי הרשות הנראה, על המרפאות, אך היא מאיטה את הפיתוח והביצוע של פרויקטים של משרד הבריאות הפלסטיני.
- לפי ארגון הבריאות העולמי, שיעור החולים בשלשול יורד וחוזר לרמתו העונתית הרגילה. ניתן לשער שחלה עליה בשיעור הגישה למקורות מים נקיים עקב כך

שבחודשיים האחרונים מספר השעות היומי שבהן סופק חשמל לבתים עלה, וכך גם עלה מספר משאבות המים המתפקדות. מכאן, שלרוב הבתים יש כעת גישה חלקית לפחות, למים נקיים ממערכת המים המרכזית. כמו-כן, בחודשיים האחרונים שופצה מערכת המים והביוב, שנפגעה קשות בחודשים יוני יולי במבצע הצבאי של ישראל. השיפוץ המבוצע על-ידי CMWU כמעט הושלם.

• תוכנית סיוע החירום הרפואי (EMAP III) המיושמת על-ידי ארגון CARE INTERNATIONAL חילקה אספקת תרופות בשווי 11,427 דולרים לעשר מרפאות השייכות לארגונים לא ממשלתיים. כמו-כן ציוד חירום רפואי בשווי 25,427 דולרים חולק לשמונה מרפאות השייכות לארגונים לא ממשלתיים, ציוד רפואי ותרופות בשווי 1,825 דולר הועברו למרכז ע"ש סנט ג'ון, ציוד רפואי ומוצרים מתכלים בשווי 18,432 דולר חולקו לשלושה בתי חוליים המופעלים ע"י ארגונים לא ממשלתיים, 13 גנרטורים בשווי 150,375 נתרמו והותקנו ב-13 מרפאות השייכות לארגונים לא ממשלתיים.

• הקרן למען ילדים של האו"ם (UNICEF) ממשיכה לעבוד בשיתוף פעולה עם משרד הבריאות הפלסטיני, ארגון הבריאות העולמי (WHO) וקרן האוכלוסייה של האו"ם (UNFPA) במטרה לשפר את אספקת התרופות ברמת המשרד. לשם כך נערכו 39 פגישות עם האוכלוסייה להגברת המודעות לבריאות בתחום המזון, המים, ואיכות הסביבה. בהרצאות השתתפו 2,089 מאזינים, והן נערכו בשיתוף משרד הבריאות הפלסטיני וקליניקות של ארגונים לא ממשלתיים בכל רחבי הרצועה.

• ארגון UNICEF חילק 16 ערכות הגיינה משפחתית, 16 ערכות הגיינה לתינוק, ו-3 ערכות מים משפחתיות ל-16 משפחות חסרות בית מאזור אום אל נאסר, צפון רפיח, שאיבדו את בתיהן התקיפות שביצע צה"ל בספטמבר. (הערכות נמסרו באמצעות המרפאות הראשוניות לבריאות הציבור).

מזון:

• מאז ה-25 באוגוסט העביר ארגון המזון העולמי , WFP , 4,541 טון מזון לרצועת עזה, 2,401 הועברו דרך מעבר סופה, 1,631 דרך מעבר קרני, ו-509 דרך כרם שלום. בעקבות האיסור שהטיל צה"ל על דייגים פלסטינים לדוג במים שלחופי רצועת עזה קיים חשש רב בארגון שהדבר יפגע קשות בתעשיית הדיג ובתזונתם של 1.4 מיליון תושבי הרצועה. הסוכנות האמריקאית לפיתוח (USAID) העניקה לאחרונה 24.6 מיליון דולר לארגון WFP עבור אספקת מזון חירום למשפחות פלסטיניות עניות ונזקקות.

- כל מוצרי המזון נותרו זמינים בשווקים של עזה, למעט אבקת חלב, אותה ניתן למצוא בכמויות קטנות בלבד בדרום הרצועה ובמרכזה, בעקבות הסגר הנמשך. הדבר משתקף היטב במחירי החלק הנוזלי ואבקת החלב. מחירי הנרות והסוללות התייקרו פי ארבע, מזון קפוא ניתן למצוא בכמויות קטנות בלבד בגלל הסגר ואספקת החשמל החלקית. מחיר הסוכר ירד בעקבות הפגיעה בייצור הגלידה והיווצרות עודפים בשוק, שנגרמה מהפסקות החשמל הדחופות. מחיר הירקות נותרו גבוהים.
- בעשרה בספטמבר פתח אונר"א בסבב האחרון עד כה של חלוקת מזון חירום. חלוקת המזון התעכבה בשבוע בעקבות סגירת מעבר קרני באוגוסט. **הארגון נאלץ להגדיל את כמות מזון החירום שהוא מספק בעקבות ההחמרה במצב הכלכלי בעזה, והגידול בשיעור הנזקקים.** בסבב חלוקת המזון האחרונה התווספו 1,000 טון מזון בהשוואה לסבב הקודם. המשפחות הדולות ירגישו בשינוי לטובה בעקבות הגדלת חבילות הסיוע, הן יקבלו הקצאת מזון הגדולה פי שתיים מההקצאה הקודמת, וזאת בכדי לענות על הצורך הוגבר במנות מזון.

בתים וקרקעות

- ארגון אונר"א מוסיף לסייע לאנשים ומשפחות שנעקרו מבתיהם. יותר מ-800 משפחות שנעקרו מבתיהן בצפון הרצועה ובדרומה קיבלו קצבת מעבר שנועדה לסייע להן לממן את עלויות המעבר למקום מגורים בטוח יותר. יותר מ-1,000 אנשים המתגוררים באזור אל-שוקה עדיין לא חזרו לבתיהם בשל המצב הביטחוני הלקוי באזור, הם מתגוררים בשטחים הפתוחים במזרח רפיח יחד עם הצאן והבקר שלהם. ארגון אונר"א, בשיתוף פעולה עם הצלב האדום הבינ"ל וסוכנויות סיוע נוספות של האו"ם מספקים סיוע לאנשים עקורים אלה. הארגון בנה שירותים ומקלחות, וסיפק עובדי סניטציה שמטרתם לשמור על ניקיון האזור, כמו כן מספק הארגון מי שתייה נקיים לתושבים על בסיס קבוע.
- מיזמי בנייה ברצועת עזה חזרו לפעילות לאחר עיכובים מתמשכים שנגרמו בעקבות הסגר וסגירת המעברים המובילים לרצועה. הסגר השפיע על תיקונים ובנייה בבתי ספר שתוכננו להתבצע במהלך הקיץ. כך לדוגמא, שבעה קורסים במרכז ההכשרה של עזה נדחו בעקבות מחסור בציוד שהביא לעיכוב השלמת הבנייה.

חינוך:

- ארגון אונר"א מעריך ש-197,252 ילדים חזרו לרשתות החינוך של אונר"א מאז תחילת שנת הלימודים הנוכחית, 2006-2007. בעשרה בספטמבר, כל תלמיד אונר"א קיבל 100 שקלים לכיסוי הוצאות החזרה ללימודים, כמו כלי כתיבה ומדי בית ספר. כל התלמידים בכיתות א'-ט' במחנות הפליטים ברצועת עזה קיבלו גם הם 100 שקלים מאונר"א.
- תלמידי בית ספר המתגוררים באזור האסור לתנועה ליד אזור אל-סייפה עדיין מתקשים לגשת לבתי הספר שבאזור, וזאת משום שחיל האוויר ממשיך להפגיז את האזור.

תיאום:

- סוכנויות האו"ם, הצלב האדום הבינ"ל, וארגונים הומניטאריים שונים ממשיכים לקיים פגישות תיאום סדירות. בתקופה האמורה קבוצות התיאום הסקטוריאליות קיימו שתי פגישות בנושא מזון, פגישה אחת בנושא מים וסניטציה, פגישה בנושא בריאות, ופגישה כללית לתיאום בין האו"ם לארגונים השונים, בה הוצג סיכום ועידת הפסגה בהשתתפות התורמים שהתקיימה בסטוקהולם ב-13 בספטמבר.
- סוכנות OCHA המשיכה להבטיח את המשך קיומו של תיאום פעיל בין צה"ל לבין רשות המים הפלסטינית (PWA) וחברת המים של חוף עזה - CMWU על מנת להבטיח את הוצאתה לפועל של התוכנית להרחיב את המפעל לטיפול במי השופכין בבית לאהייה ופגישת המשך צפויה להתקיים בקרוב.